

Kunstkring Capelle

Verslag Kunstreis 7 maart 2026 naar Bergen en Amstelveen

Voor zaterdag 7 maart 2026 had commissielid Loes gekozen voor een kunstreis naar museum Kranenburgh in Bergen en museum JAN in Amstelveen. Een keus die bijzonder is gewaardeerd.

Museum Kranenburgh is een vooraanstaand museum voor moderne en hedendaagse kunst en museum JAN is bekend om zijn internationale collectie glaskunst.

We vertrokken om 9 uur vanaf metrostation Capelsebrug naar Bergen met aan boord 55 opgewekte kunstliefhebbers. Chauffeur Herman maakte de busreis interessant door onderweg over tal van wetenswaardigheden te vertellen, zoals het laagste punt van Nederland in de Zuidplaspolder 6,78 meter beneden NAP en de aquaducten die we onderweg passeerden.

Onderweg zijn de deelnemers door Pieter en Nancy bijgepraat over het ontstaan van beide musea. Het museum Kranenburgh in Bergen Noord-Holland is in 1993 ontstaan uit een oorspronkelijke burgemeesterswoning, Craen Bergh geheten, en bevat werken van de Bergense School, een collectie grafiek en een bij het museum behorende beeldentuin.

In 1991 opende het Museum JAN. Het is ontstaan uit de kunstverzameling van Jan van de Togt, de oprichter van de TOMADO-fabriek (**Togt Massaproducten Dordrecht**). Jan van der Togt liet zich adviseren door beeldhouwer Jan Verschoor die ruim 25 jaar het museum leidde. Om recht te doen aan zijn bijdrage heet het museum sinds januari 2020 Museum JAN.

De Bergense School (ontstaan tussen 1915 en 1925) wordt gekenmerkt door zijn expressionistische stijl met kubistische invloeden en donkere tinten. Het museum heeft een vaste collectie van kunstwerken van schilders van de Bergense School en van kunstenaars verbonden aan de groep Cobra. Topstukken zijn te bewonderen van Leo Gestel, Jan Sluijters, Charley Toorop, Else Berg, Lucebert, Jaap Mooy en Edgar Fernhout. Onderwerpen waren landschappen, stillevens en mensfiguren.

Na aankomst in de Tuinzaal van het museum kregen we gewoontegetrouw koffie met gebak en daarna een geanimeerde, bijzonder informatieve inleiding over de tentoonstellingen in museum Kranenburgh door Hermanneke. Zij gaf de presentatie ter inleiding op de tentoonstellingen die te zien waren in het museum waaronder de exposities van Dirk Filarski ('Over de Top') en Marit Törnqvist ('Verborgene verhalen'). De inleiding richtte zich op de artistieke context van de Bergense School in relatie tot de huidige getoonde werken.

Dirk Filarski 'Over de Top'

Een militair, onderweg geschilderd, beloond met een pakje shag.

Dirk Filarski (1885-1964) geniet bekendheid als schilder van de Bergense School, maar hij was bovenal een kunstenaar die zijn eigen artistieke weg koos. *Over de top!* volgt de reislustige Filarski vanaf zijn eerste bezoeken aan Bergen, tot en met zijn vele reizen door Europa, en zelfs door delen van Noord-Afrika.

Ruim zeventig werken schetsen Filarski's artistieke ontwikkeling gedurende vijftig jaar kunstenaarschap. Speciale aandacht gaat uit naar de periode tussen 1912 en 1917, waarin de schilder veel tijd in Zwitserland doorbrengt, in de ban raakt van het berglandschap en een eigen, krachtige schilderijstijl ontwikkelt. De doeken die hij in deze periode schildert gelden als hoogtepunten binnen zijn oeuvre.

Marit Törnqvist (Uppsala, 19 januari 1964) is een Zweeds-Nederlandse illustrator en schrijver. Zij verhuisde op vijfjarige leeftijd vanuit Zweden naar Nederland. Ze tekent vanaf haar vroege jeugd en studeerde aan de Gerrit Rietveld Academie en illustreerde talloze boeken. De veeltallige illustraties zijn schitterend. Hieronder slechts enkele voorbeelden.

Marit Törnqvist 'Verborgene verhalen'

Na de lunch werd de reis voortgezet naar het museum JAN in Amstelveen dat vooral bekend is om zijn internationale collectie glaskunst. De tentoongestelde hedendaagse kunst bestond ditmaal uit werken van Fong-Leng & Fans - 60 jaar Fashion & Faam en Roos Holleman – Het oog streelt.

Fong-Leng & Fans - 60 jaar Fashion & Faam

Deze tentoonstelling van Fong-Leng belicht de invloed en betekenis van de kleurrijke, multidisciplinaire modeontwerper en kunstenaar Fong-Leng. Al 60 jaar is zij een unieke speler in de Nederlandse mode- en designwereld; een icoon dat tot op de dag van vandaag nieuwe generaties makers inspireert. Vele schitterende creaties zijn te bewonderen op deze tentoonstelling.

Roos Holleman – Het oog streelt

In Museum JAN hebben we de eerste museale solotentoonstelling gezien van beeldend kunstenaar Roos Holleman. De expositie toont een groot aantal nieuwe, monumentale pasteltekeningen naast bestaand werk. Holleman is gefascineerd door de verstrengelde relatie tussen mens en natuur: hoe wij de natuur vormen en hoe zij ons vormt. Haar tekeningen tonen een omgeving die geen achtergrond is, maar eerder een spiegel: vergankelijk en teder.

Een detail van haar werk.

Dode dingen

Al tijdens haar studie aan de kunstacademie St. Joost in Breda verzamelde Holleman (Tilburg, 1989) dode objecten. 'Om het leven te begrijpen, heb je de dood nodig.' Vogels die tegen de oude klokkentoren van het klooster vlogen, schedels en botten; ze nam ze mee naar huis om ze te tekenen. 'Vormen uit de natuur fascineren me mateloos, maar onze blik op die natuur fascineert me nog meer: hoe we kijken, ordenen, isoleren, begeren en zelfs uitwissen.'

Natuurlijke cosmetica

Voor de serie *Cosmetics* maakte Holleman tekeningen van motten en nachtvlinders. Deze wezens zijn vaak onopvallend en 's nachts actief. In ruststand dienen hun vleugels als camouflage op bladeren of hout, maar eenmaal uitgevouwen komen de prachtigste kleuren tevoorschijn: zachtroze, lila, paars. De vorm doet denken aan een mond met roze gestifte lippen.

Met andere ogen

In haar nieuwe werk speelt Holleman met een kenmerk van paradijsvogels dat voor het menselijk oog onzichtbaar is: hun fluorescerende veren. Het resultaat, uitgevoerd in pastelkrijt met bijna radioactieve kleuren, is vervreemdend abstract. Holleman bestudeerde deze vogels niet alleen in natuurhistorische musea, maar ook in de jungle van Papoea, Nieuw-Guinea.

Monumentale tekeningen

Holleman's favoriete medium is pastelkrijt op papier. Opvallend is het enorme formaat waarin zij werkt: tekeningen die doorgaans 220 cm hoog of lang zijn. Speciaal voor Museum JAN maakte zij vier werken van maar liefst 240 x 300 cm. Op deze manier dwingt zij de kijker tot een echte ontmoeting – oog in oog – met het onderwerp, zelfs als dat een mot is. Het grote formaat geeft de dieren iets menselijks; het worden personages die je zomaar op straat of op de catwalk zou kunnen tegenkomen.

Streling voor het oog

De sterke inzoom op de veren van motten- en vogelvleugels, gecombineerd met het poederachtige pastelkrijt, maakt Hollemans werk tactiel en verleidelijk: je wilt het aanraken. Haar indrukwekkende, zintuigprikkelende reuzentekeningen komen volledig tot hun recht in de lichte, ruimtelijke zalen van Museum JAN.

Uit de reacties van de deelnemers mochten de commissieleden afleiden dat deze kunstreis bijzonder in de smaak is gevallen. U wordt dan ook wederom uitgenodigd voor de volgende reis op 30 mei. Het plan is om naar het Museum Singer Laren te gaan en naar het Media Museum van Beeld & Geluid.

Ruim voor deze datum kunt u van Jos een aankondiging op uw mail verwachten. Uw deelname en de busreis wordt dan door hem verder geregeld.

U wordt hartelijk bedankt voor uw enthousiaste deelname en graag tot ziens namens de Commissie Kunstreizen: Nancy Hagman, Loes Demmendaal, Jos Jacobs en Pieter Homan

Als u belangstelling heeft voor andere activiteiten van de kunstkring in Capelle aan den IJssel bezoek de website dan eens: www.kunstkringcapelle.nl

Op de website vindt u o.a. informatie over:

- Aangesloten kunstenaars;
- Kunstuitleen Capelle in de Bibliotheek aan den IJssel, Stadsplein;
- Kunst- en Atelierroute 23 en 24 mei in Van Cappellenhuis, Atelier De Zwaan en VTV 'Ons Genoegen';
- Kunstmarkt Capelle op 12 september;
- Winter Art Fair 2026 in het ISALA-theater;
- Creatief Ouder Worden, educatie en cursussen vele malen per jaar onder professionele leiding. Cursussen door aangesloten kunstenaars;

Alle activiteiten staan op de jaarkalender 2026 op de website van Kunstkring Capelle.